

Buda Ferenc

A fényképíró születésnapjára

A hatvanesztendőös Bahget Iskander köszöntése

Bahget Iskander barátomról – barátunkról s az ő alkotói munkásságáról szólva nehéz volna a szentelen tárgyilagosság szögletes keretei között megmaradnom. Meg sem kíséreltem tehát, hogy hűvösen tárgyilagos legyek. Egy-két koordinátát a tényszerű tájékoztatás végett mindazonáltal meg kell adnom róla.

Mint az a nevéből is kitetszik, nem a Duna-Tisza táj szülötte. A többnyire – így napjainkban is – válságokkal küszködő Közel-Keleten: Szíriában látta meg a napvilágot. Gyermekségét s ifjúkora letelepedését is szülőhazájában élte meg. Magyarországon – mily különös ezt így kimondani –: az *elmúlt* 20. század utolsó negyedében telepedett meg. Családot is alapított nálunk: kedves, szép magyar felesége s két, immáron felnőttkori gyermeke: lánya és fia van. Ami az ő életkorát illeti: a legszebb férfikor – ami köztudomásúlag 60 esztendő – még épp előtte van.

Felsőfokú tanulmányait a kecskeméti Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolán végezte. Ismeretségünk, majd barátságunk azonban már kezdetől fogva más szálról: a fényképírás száláról szövődött. Mainál is fürgébb, mozgékonyabb mivoltában megjelent rendezvényeinken, összejöveteleinken, majd a jelenlévőket szemügyre véve s egyben derűre hangolva készülékét szaporán – szinte sorozatlóvó fegyverként – reájuk kattogtatta s eltűnt nyomtalanul. Egy idő múlva aztán ismét beállított, hogy ajkán az öröm ártatlan mosolyával remeknél remekebb felvételeket rakhasson ki elibénk.

A sok-sok között kiváltképp emlékezetes az a sorozata, amelyet az (akkor még) fiatal írónak a korszerű hazafiságról rendezett lakiteleki tanácskozásán készített. Már csak azért is, mivel az esemény idején már nem egészen fiatal Illyés Gyula nyilvánosság előtti utolsó megszólalásának hű dokumentumai is az ő keze – és szeme, szíve – munkáját dicsérik. Illyés legjobb ábrázolásai közé tartoznak ezek a fényképek.

Ez utóbbi negyedszázad során barátunk elvitathatatlan helyet vívott ki magának a hazai fotóművészetben. A szó igaz értelmében művész lévén, legjobb képeit tekintve messze több, mint fontos vagy kevésbé fontos események krónikása, arcok, futó pillanatok megőrkítője. Az általa kiszemelt s fotópapíron rögzített tájak, természeti jelenségek, térszínformák, szerkezetek, emberek, emberi alkotások, holtukban is szolgáló, olykor különös vagy nagyon is hétköznapi tárgyak háttérében ott érezhető a történelem, a földtörténet, e gyakorta kaotikus jelen idő, s némelykor a fürkészve figyelő elme más módon kifejezhetetlen véleménye, gondolata. Legsikerültebb portréin is az arcok fény- és árnyékfoltjai, domborulatai, redői és horpadásai mögött, a fénylő, fátyolos, megrebbenő, öntudatos vagy szorongó tekintetek mögött ott él, ott virraszt egy-egy emberi sors, állapot, korhelyzet, a nem mindig vidám jelen- és jövőkép.

Visszatérülven a képekről ismét az alkotóra: kiejtésén, szóalakításain máig érezhető az arabos akcentus. Erre csak azt mondom: annyi baj legyen! Talán nem bántó a párhuzam: egy jó arab telivérnek sem kell erőnek erejével titkolnia nemesi származását. Mindenesetre: a szíve idehonosodott hozzánk – Magyarországra, Kecskemétre, Hetényegyházára. Nyaranként pedig Veránkára.

S jó ez így. Számunkra sokat jelent az ő személyében szavatolt művészi s emberi minőség. Az sem megvetendő, hogy itt: a Balkán házereszlán ez a Közel-Keletről ideszakadt ember a baráti hűségén túl nem kevés *európaiságot* is sugároz.

Egy szó mint száz: igencsak kell ide ez a *szírealista magyar* fotós.